

UKRAJINSKÝ DOM Žilina

Vojtecha Spanyola 1733/31, 010 01 Žilina

IČO: 54522706

Výročná správa

Marec 2023

Úvod

Občianske združenie UKRAJINSKÝ DOM Žilina vzniklo vo Februári roku

2022 ako odpoveď na veľkú Ruska na územie Ukrajiny. Združenie vzniklo za účasti Ukrajinskej komunity, ktorá sa sformovala na Slovensku, v Žilinskom kraji, v priebehu posledných rokov, a taktiež Slovákov, ktorí si vybrali nepozorovať pasívne, čo sa deje u suseda, ale aktívne pomáhať tým, kto potrebujú podporu počas vojenského konfliktu. V prvé dni invázie nám bola poskytnutá budova od žilinského podnikateľa, ktorá rýchlo získala meno Ukrajinský dom. V dome sme pripravili izby na dočasné ubytovanie pre ľudí utekajúcich od vojny, sklad humanitárnej pomoci a kanceláriu prvého kontaktu, kde odídenci mohli dostať pomoc a odpovede na svoje otázky. Sice na začiatku situácia bola dosť chaotická, riešenia sme úspešne nachádzali v tesnej spolupráci s mestským úradom, predstaviteľmi podnikateľského a rovnako aj neziskového sektoru.

Spolu so spriatelnenými organizáciami usporiadali v Žiline sviečkový pochod za Mier na Ukrajinu už 25. februára 2022. 26. februára 2022 vznikla na sociálnej sieti skupina Žilina pomáha na Ukrajinu, ktorá založila jedna z dobrovoľníčok. Skupina dosiahla už na druhý deň po jej vzniku skoro 3000 členov. Aj vďaka nej sa podarilo na nasledujúci deň, 27. 2. zohnať dostatok dobrovoľníkov, ktorí pomohli s upratovaním a čistením priestorov pre vznikajúci *Ukrajinský dom Žilina*.

V prvých mesiacoch invázie sme dostávali obrovské množstvo žiadostí o pomoc a súčasne sme mali veľa dobrovoľníkov zo slovenskej a ukrajinskej komunity, ktoré mohli zastrieť všetky otázky: stretnutie a odvoz ľudí z hraníc alebo zo stanice, dočasné ubytovanie a hľadanie dlhodobého ubytovania, prihlásenie na cudzineckej polícii a úrade práce, pomoc so sťahovaním a zariadením obytného priestoru, zdravotná starostlivosť: hľadanie lekárov, liekov, tlmočenie na vyšetreniach, podpora ľudí so zdravotným znevýhodnením; vysvetľovanie slovenskej legislatívy, prihlasovanie detí do škôl a škôlok, zabezpečenie školských pomôcok, hľadanie práce a sprevádzanie na pohovory, založenie účtu v banke a mnoho ďalších otázok.

2

Sformovala sa zároveň aj skupina, ktorá položila základy pre OZ Ukrajinský dom. Vďaka nej sa podarilo v priebehu 7 dní pripraviť priestory schválené RUVZ pre potravinovú banku, zásobiť ju a nájsť kľúč a systém vydávania potravinovej pomoci. Našli sa, pripravili, zariadili a vybavili priestory pre sklad oblečenia, obuvi, kancelárskych potrieb, hračiek, drogérie a kozmetiky. Našli sa, pripravili, zariadili a vybavili priestory prvého kontaktu, ako aj priestory núdzového skladu oblečenia, obuvi, potravín a drogérie

26. 2. začala vznikať prvá elektronická databáza. Ukladali sa do nej údaje o poskytovateľoch ubytovania, dobrovoľníkoch, materiálnej a nemateriálnej pomoci. Práve vďaka tejto databáze sme dokázali

efektívne a adresne hľadať ubytovanie a potrebné materiálne vybavenie.

28. 2. sa začala v spolupráci s organizáciou *Rada pre ochranu detí* humanitárna zbierka. Prvá várka šatstva, potravín, drogérie a zdravotníckych potrieb bola už 1. 3. doručená do prihraničných obcí.

28. 2. sa dve členky ešte neexistujúceho OZ Ukrajinský dom stali členkami Krízového štábu Mesta Žilina.

1. 3. bola zbierka dočasne pozastavená, vzhľadom na preplnenú kapacitu a potrebu triedenia prinesených vecí.

6. 3. organizovalo Mesto Žilina Koncert pre Ukrajinu, na ktorom sa organizovala aj finančná zbierka, ktorej výťažok išiel na podporu formujúcej sa organizácie Ukrajinský dom Žilina.

V priebehu pár dní sa vybudoval funkčný systém príjmu a odovzdávania materiálnej pomoci, formovali sa prvé svojpomocné skupiny pre odídencov. Zároveň sa prichádzajúce odídankyne aktívne zapojili do samotnej pomoci. Ako dobrovoľníčky pracovali v skladoch potravín, v sklade oblečenia, v kancelárii prvého kontaktu aj v núdzovom sklade.

Počas týchto dní sa zariaďovali aj priestory Ukrajinského domu pre núdzové ubytovanie ľudí prichádzajúcich z Ukrajiny. Všetka logistika, cez hľadanie ubytovacích kapacít, ich výber pre konkrétnych odídencov, ich zariaďovanie, zásobovanie potravinami a pod. stála na pleciach dobrovoľníkov. V tej dobe ich bolo cca 60 osôb.

Od prvých dní sme začali pracovať na založení občianskeho združenia lebo sme si uvedomovali, že táto kríza potrvá ešte dlho a potrebujeme dlhodobé a udržateľné riešenia. Nateraz môžeme zhrnúť naše ciele a činnosti do nasledujúcich bodov:

Naše ciele a činnosti

Všeobecná a všestranná podpora Ukrajincom utekajúcim od vojny : odídenci sa obracajú na nás, lebo rozprávame v ich jazyku, čo im pomáha lepšie odkomunikovať vlastné potreby. Stále sledujeme informácie týkajúce sa podpory odídencom a vieme im poskytnúť aktuálne informácie o Slovensku, Žilinskom kraji, aké majú práva a povinnosti v prijimajúcom štáte; aké organizácie poskytujú pomoc odídencom; ako funguje zdravotný a školský systém. Zároveň neustále mapujeme potreby odídencom, čo nám pomáha posúvať aktuálne problémy ďalej ku kompetentným úradom v tej ktorej oblasti.

Humanitárna pomoc : od prvých dní fungovania Ukrajinského doma bol otvorený humanitárny sklad, do ktorého každý, kto chcel podporiť Ukrajincom mohol doniesť potraviny, hygienické, školské potreby, oblečenie a obuv, hračky a knižky. Cez Ukrajinský dom bola sprostredkovaná humanitárna pomoc od mestského úradu, žilinských komerčných a kresťanských organizácií.. Na sklad sa obracajú nie len Ukrajinci, ale aj občania Slovenska v núdzi.

Dočasne ubytovanie: v budove na Štúrovej 10, kde sa nachádza Ukrajinský dom máme pripravených 6 izieb pre 20 ľudí, kde niektorí zostali len 1-2 dni, a niektorí bývajú aj mesiace. Pričom môžu sa ubytovať aj ľudia so zvieratami, pre ktorých je hľadanie ubytovanie dosť náročné. Celkovo za 2022 bolo ubytovaných 120 ľudí.

Vzdelávacie a voľnočasové aktivity : po plnení základných potrieb ďalšou dôležitou úlohou viacerých odídencom v novej krajine bolo sa naučiť jazyk - nami boli organizované kurzy Slovenčiny pre dospelých a deti. Pričom deti potrebovali aj komunikáciu s rovesníkmi v tých prípadoch, keď neboli zaradené do školského systému na Slovensku v školskom roku 2021/2022. Pre nich boli organizované pravidelné výtvarné dielne, kde si oni mohli nájsť nových kamarátov a príjemne stráviť čas. Nájdete u nás aj psychologické posedenia pre ukrajinské a slovenské ženy a dokonca ukrajinsko-slovenské amatérske divadlo.

Socializácia a integrácia : vzdelávacie a voľnočasové aktivity sú tiesne spojené s socializáciou na novom mieste a taktiež integráciou, kde spočíva vzájomný proces spoznávania dvoch štátov a kultúr. Pri spolupráce s mestským úradom, kultúrnymi strediskami, rodinnými centrami ukrajinská

4

komunita sa zúčastnila v diskusiách, trhoch, sviatkoch ku dňu matiek a dňu rodiny, navštevovali rôzne miesta, prehliadky na spoznávanie mesta, divadelné predstavenia a pod. Pre lepšiu integráciu ukrajinských žiakov, spolupracujeme priamo s riaditeľmi škôl, i keď tu máme zatiaľ asi najväčšie rezervy.

Štatistika skladov – pomoc poskytnutá cca 2000 odídencom

Potravinová banka: obchod Dovrecuška, 01.03.22 – 30.05.2022

Sklad oblečenia – Milcova ul. 01.03.22 – 30.05.2022

Pohotovostný sklad Štúrova 10, 01.03.22 – 30.05.2022

Veľký Humanitárny sklad oblečenia, vecí pre domácnosť, a komunitná záhrada Horný val 4: funguje od mája 2022. Denné poskytuje materiálnu pomoc cca 20 odídencom.

Počet ubytovacích zariadení v ponuke: 6 izieb pre 2-4 osôb každá, Štúrova 10, Žilina 01001
Poskytované služby:

- základné poradenstvo
- asistencia k lekárovi
- psychologické poradenstvo
- sociálne poradenstvo
- asistencia na úradoch, školách
- materiálna pomoc

Podujatia a akcie

Jarné upratovanie parku Frambor, 26.03.2022

Malý trh pre Ukrajinu, kultúrny uzol Stanica Žilina-Zarečie, 02.04.2022

„Žijete v nás“ ekumenické vzdanie úcty obetiam genocídy na Ukrajine, Hlinkove námestie, 19.04.2022

„Keď duša bolí, život bolí - Ako prežiť traumy“ 2022 - diskusia v nadácii Polis, Žilina 23.04.

„Mila pre mamu“ akcia ku dňu matiek, Lesopark, 08.05.2022

Deň rodiny, Budatínsky park, 14.05.2022

Seminár “Podnikanie pre cudzincov” na živnostenskom úrade, klientske centrum Žilina,
15.06.2022

Žilinské staromestské slávnosti ECAV ZA spoločný spev s dobrovoľníčkami Ukrajinského domu,
18.06.2022

Slávnostné otvorenie Centra podpory Charita Žilina, Kuzmányho 7, 21.06.2022

Vďaka spolupráci s Centrom podpory Diecéznej charity, sme mohli rozvinúť ďalšie podporné aktivity, najmä s deťmi, ale i dospelými, smerujúce k lepšej integrácii odídencom v Žiline a okolí, a to najmä vďaka psychologickému poradenstvu, tvorivým dielňam, ženským kruhom a i.

(príklady aktivít v prílohe)

Príloha 1

Aktivity v roku 2022

December

27.12. – Workshop na osobnostný rozvoj: Alona Prykhodko

23.12. – Exkurzia po meste Žilina: Michal Chudík

19.12. – Tvorivé dielne: výroba Mikulášov: Tatiana Stuzhuk, Katarina Budantseva

15.12. – Priateľský večer: divadlo a ochutnávka ukrajinských tradičných jedál (Človek v ohrození, Ukrajinský dom Žilina, Cirkev bratská Žilina, ECAV, Centrum podpory Charita Žilina)

16.12. – Psychologické večery: Reflexia roka: prof. Halyna Handzilevska

12.12. – Kreatívne dielne: výroba vianočných výrobkov: Tatiana Stuzhuk, Katarina Budantseva

10.12. – vianočný Malý trh v Novej synagóge: predaj a prezentácia ukrajinských výrobkov

9.12. – Kreatívne dielne: príprava vianočných ozdôb: Tatiana Stuzhuk, Katarina Budantseva

4.12. – Mestské divadlo Žilina: Príchod Mikuláša: účasť detí z Ukrajinského domu

4.12. – Workshop pre deti so špeciálnymi potrebami so zameraním na autizmus: Olena Turik

5.12. – Kreatívne dielne: príprava vianočných ozdôb: Tatiana Stuzhuk, Katarina Budantseva

5.12. – Psychologické večery: prof. Halyna Handzilevska

2.12. – Kreatívne dielne: príprava vianočných ozdôb: Tatiana Stuzhuk, Katarina Budantseva

01.12, 6.12, 8.12. , 13.12., 15.12, 20.12., 22.12. – Kreatívne dielne. Arteterapia: maľovanie kávou -Olena Turik

2.12.,5.12., 7.12, 9.12, 12.12, 14.12, 16.12, 19.12., 21.12. – Doučovanie: matematika: Jurii Morkva

2.12. , 5.12., 7.12, 9.12, 12.12, 14.12, 16.12., 19.12., 21.12. - Kurz Slovenského jazyka - Michal Chudík

Partneri a podpora:

Človek v ohrození

OZ Tenenet

Diakonia ECAV Bratislava

ECAV Žilina

Cirkev Bratská

Červený kríž Žilina

Diecézna Charita Žilina

Centrum podpory Diecezná charita Žilina

Stanica Žilina-Záriečie

Nová Synagóga

CVČ Žilina

Pracovne odevy ZIGO s.r.o.

Rosenfeldov palác

Skauti Žilina

Obchod Dovrecúška

Obec Lietavská Lúčka

Materské centrum Nezábudka Žilina

Bábkové divadlo Žilina

Mestské divadlo Žilina

Labyrint - centrum pohybu a tanca

Turistická informačná kancelária Žilina

Hokejový klub Žilina

Vojenský útvar Martin

Mesto Žilina

Fakultná nemocnica s poliklinikou v Žiline

Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Žilina

Mestská plaváreň Žilina

Kaviareň MONY
Kníhkupectvo Artforum
ArtDent s.r.o.
TechPlasty, s.r.o.
SW-Tech s.r.o.
Ryba Žilina, spol. s r.o.
DOXX Stravné lístky, s.r.o.
Ipéčko/Káčko
Bratia Kapucíni Žilina
Bratia Kapucíni Pruské
Nadácia Tipsport
Nadácia Orange

Pre našich dobrovoľníkov denné varili stravu žienky z Farností Vlčince, srdečne im ďakujeme:

Mirka Šafariková
Majka Rovňaniková
Majka Badaníková
Lucia Schmidtová
Janka Horecká
Lenka Zemanová
Mária Bakalová
Julka Mozerová
Monika Harabínová
Mária Grossmann
Emília Palúchová